

Wandelen in stappen

Alblasserwaard BRANDWIJK DE DONK

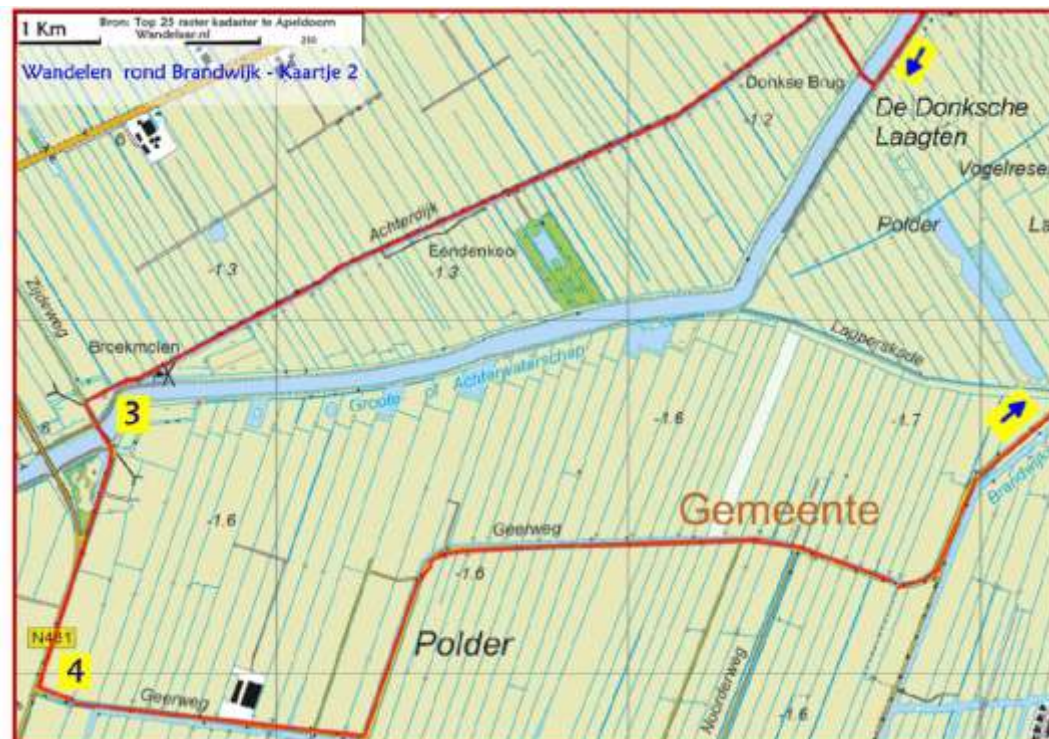
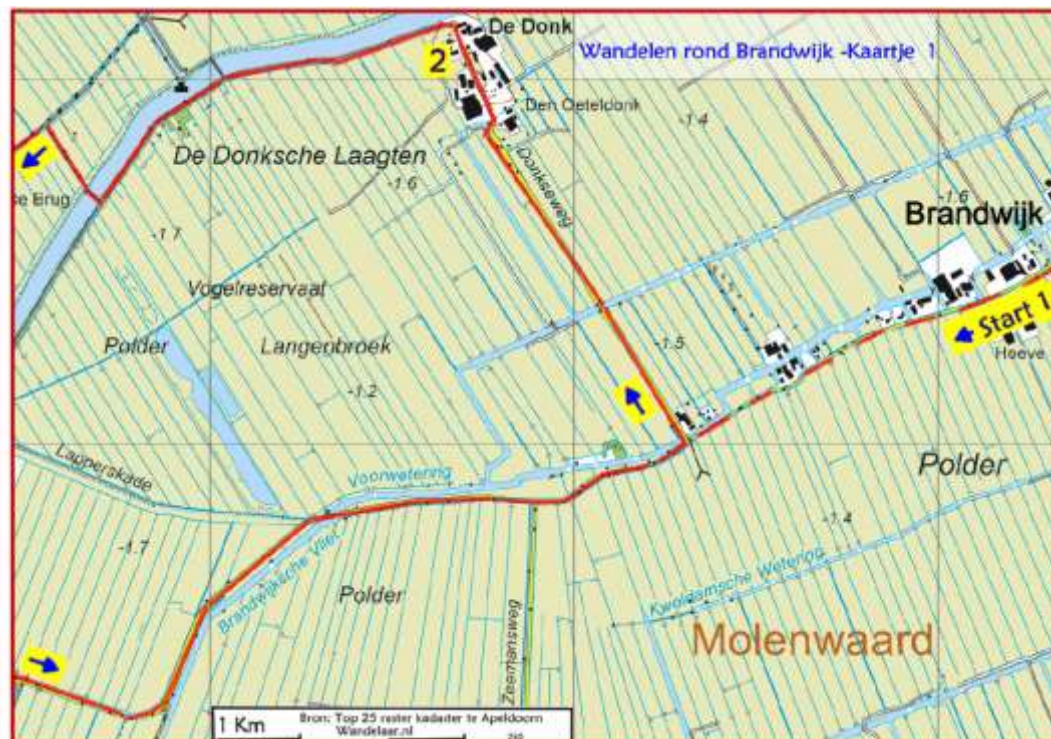
Navigatie adres	: Brandwijk, Kerkweg
Afstand	: 12 km
Bezienswaardig	: Kerk, Den Donck, molens
Bijzonderheden	: Er is geen horeca onderweg, neem zelf voldoende leeftocht mee.

- 1 We beginnen bij de kerk van Brandwijk en lopen in westelijke richting over de Brandwijkse dijk. Na $\pm 1,5$ km gaan we de Donkseweg op.
 - 2 Bij Den Donck gaan we linksaf, een pad langs de Boezem. Na 600 meter gaan we de brug over en komen na 200m op de Achterdijk. U kunt ook direct ná de brug Linksaf gaan, dan wandelt u over de dijk langs het water.
 - 3 100 meter na de molen ko, en we op de Zijdeweg. We gaan linksaf.
 - 4 Na 1 km gaan we de Geerweg op en volgen deze tot het eind.
- NB** U kunt de wandeling ook beginnen bij Den Donck, dan hoeft u niet heen en terug naar Brandwijk en is de wandeling 9 km.

Illustraties en tekst: Jaap de Ruiter Kaarten: Topografische dienst Apeldoorn © wandelaar.nl mail: info@wandelaar.nl

Ablasserwaard DE DONK BIJ BRANDWIJK

Diep verscholen in het hart van de Ablasserwaard ligt Brandwijk. Brandwijk, daar moet je naar toe, je komt er niet langs.

De kerk is ruim anderhalve eeuw oud, een eenvoudig bedehuis zonder overbodige tierelantijnen, gewoon een kerk die staat. We lopen richting 'De Donk'. Alles is relatief, deze zandheuvel zou waar ook elders ter wereld een onopvallende pukkel in het landschap zijn geweest. Zo niet hier. In dit land met haar eeuwige strijd tegen het water is deze plaats een vluchtplek geweest voor mens en dier. Vóór de reformatie diende de heuvel tot schuilplaats voor de Cisterciënzer zusters. Deze door Bernard van Clervaux tot bloei gebrachte orde had vooral soberheid hoog in het vaandel. Geen moeilijk na te leven regel in die tijd in deze Waard.

Als je naar de Donk loopt, dan zie je de glooiing in het vlakke land. Een donk is een rivierduin. We kunnen ze in een brede strook langs de grote rivieren vinden van Noord Limburg tot West Nederland. Voor het ontstaan van donken moeten we ver terug in de tijd. Na de laatste ijstijd, zo'n elfduizend jaar geleden, heerste hier over een lange periode een guur klimaat. Meanderende rivieren voeren over brede beddingen het water af. In drogere perioden woei de stevige westenwind het zand uit de onbegroeide bedding op tot lange ketens van hoge duinen.

Zo'n 8.000 jaar geleden werd het klimaat warmer, hierdoor steeg de zeespiegel (waar heb ik dat meer gehoord?) De stijging van de zeespiegel leidde tot hogere grondwaterstanden en er ontstond een moerasgebied. Doordat plantenresten onder water terecht kwamen en nauwelijks konden verteren ontstond er na vele jaren een veenpakket dat uiteindelijk zo dik werd dat alleen de hoogste zandduinen er boven uit bleven steken.

Uit archeologisch onderzoek is gebleken dat zo'n 6000 jaar geleden mensen deze droge plekken in het moerasgebied begonnen te gebruiken als woon of verblijfplaats. In groepen trok men van oktober tot maart per boomstamkano door het moerasgebied.

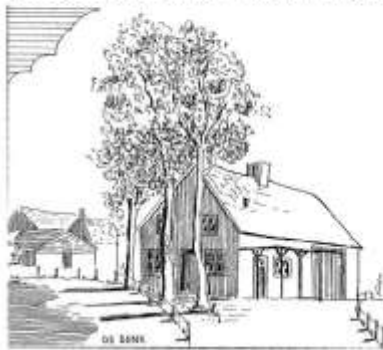
In het najaar waren de noten en vruchten rijp, aan het eind van de winter waren de pelzen van het wild (otter en bever) het dikst. En in januari februari paaiden met name de snoeken in de omgeving. Een gevarieerd voedselpakket lag min of meer voor het oprapen.

In de zomermaanden verbleven deze familiegroepen waarschijnlijk op de Brabantse zandgronden en ten oosten van het rivierengebied. Soms hielden deze vissers en jagers er ook wat vee op na.

Later bouwde men boerderijen en kerken op de zanderige donken en stroomruggen.

Na de prehistorie kwam in de Romeinse tijd in de Ablasserwaard weer op vrij grote schaal bewoning voor. Ook toen zocht men de hoger gelegen delen op.

Door overstromingen raakte rond het jaar 250 de Ablasserwaard ontvolkt om vanaf het jaar 1000 opnieuw permanent te worden bewoond. In de elfde eeuw begonnen de mensen zich door dijken tegen het water te beschermen. De ontginning van de Ablasserwaard werd waarschijnlijk voltooid in de vierde kwart van de 13e eeuw.

12
34

De donk van Brandwijk in de Ablasserwaard steekt zo'n 6 meter boven zijn omgeving uit. De velden rondom worden de Donkse Laagten genoemd. Het is een zeer waardevol natuurgebied. Vandaar ook, alleen maar naar kijken...

De weilanden worden elke zomer 'met de hand' gehooïd en worden blauwgraslandjes genoemd. Ze worden zo genoemd omdat in het voorjaar sommige bloeiende planten, karakteristiek voor deze biotoop, een blauwe gloed over het weiland leggen. De planten die er kunnen groeien zijn onder andere: pijpestrootje, tandjesgras, blauwe zegge, Spaanse ruiter, klokjesgentiaan, tormentil en het zeldzame melkviooltje, daarnaast ook orchideeënsoorten als: moeraswespenorchis, grote muggenorchis, keverorchis en harlekijn. Zulke gebieden worden ook wel schraalgraslandjes genoemd. Deze stukjes natuur worden maar weinig bemest en zijn zodoende een ideale groeiplek voor deze planten. Daarnaast bieden zulke veldjes ook een goede broedgelegenheid voor vogels. Wat een vogel nodig heeft in de broedtijd komt een mens vandaag de dag zo vaak te kort: rust en ruimte. Daarom is het zo goed hier te zijn.

In de loop van de twintigste eeuw lukte het de mens om schraalgraslandjes beter te ontwateren, zodoende werd het voor de boer makkelijker om met zijn tractor de mest te verspreiden. Op die manier verdwenen steeds meer van zulke velden.

Gelukkig zijn er in de Ablasserwaard nog een paar blauwgraslandjes bewaard gebleven. Om deze mooie stukjes natuur te behouden zorgen natuurliefhebbers er elk jaar weer voor dat er gehooïd wordt. Het is zwaar werk, maar als het niet zou gebeuren zou er binnen de kortste keren een elzen- of wilgenbos ontstaan. (ook mooi natuurlijk, maar toch...)

De Donkse brug is een prima plek voor een moment van rust. Hier op de leuning van de brug blijven hangen, het landschap overzien. Je moet ook durven genieten.

Hier de stilte ervaren. Een stilte die zo anders is: ruisend riet, eendengesnater, meeuwengekrijs en kievitenrumoer. Dan toch, veel later, als de boterhammen op zijn, over de Achterdijk naar de Broekmolen. Het is één van de 5 molens van de polder Streefkerk. Eerst langs de eendenkooi natuurlijk, die ligt daar als een oase in een groene woestijn. Dan over de Zijdebrug, al eeuwen lang een belangrijke schakel in de noord-zuidverbinding van de Ablasserwaard.

De tijd heeft niet heeft stil gestaan, dat maakt de nieuwe brug wel duidelijk. Over de Geerweg lopen we op huis aan, terug naar 'Braank'.

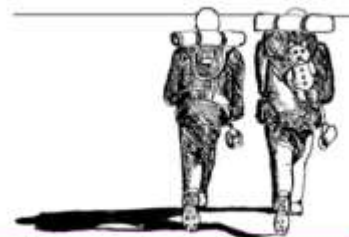
*'Geluk zit niet in dingen,
het is eerder iets van warme herinneringen'*

Givehim a pint!

Heeft u plezier beleefd aan de wandeling?
Doe dan a.u.b. een bijdrage aan Wandelaar.nl

Wandelaar.nl
nl33knab0256028192

info@wandelaar.nl Kaarten Kadaster Apeldoorn © wandelaar.nl